

שלשה כחות מתאבקים כעת במחנינו. המלחמה ביניהם נכרת היא ביותר בארץ-ישראל, אבל פעולתם היא פעולה נמשכת מחיי האומה בכלל, ושרשיהם קבועים הם בתוך ההכרה התודעת במרחבי רוח האדם. אימללים נהיה אם את שלשת הכחות הללו, — שהם מוכרחים להתאחד אצלנו, לסייע כיא את חברו ולשכללו, שיבצר כל אחד מהם את הקצוניות שחברו יוכל להביא בצורה מקולקלת, כשלא יסויג דרכו, — נניח בפזורם, במרידתם זה על זה, ובהחלקם כל אחד למחנה מיוחד, העומדת כצר למחנה השנית, הקודש, האומה, האנושיות, — אלה הם שלשת התביעות העקריות, שהחיים כולם, שלנו ושל כל אדם, באיזו צורה שהיא מזרכבים מהם.

שלשת הסיעות היותר רשמיות בחיי האומה אצלנו: האחת האורתודוכסית, כמו שרגילים לקראתה, הנושאת את דגל הקודש, טוענת באמץ, בקנאה ובמרירות, בעד התורה והמצוה, האמונה וכל קודש בישראל; השניה היא הלאומית החדשה, הלוחמת בעד כל דבר שהנטיה הלאומית שואפת אליו, שכוללת בקרבה הרבה מהטבעיות הטהורה של נטית אומה, החפצה לחדש את חיה הלאומיים, אחרי שהיו זמן רב עלומים בקרבה מתגרת ידה של הגלות המרה, והרבה כמה שהיא חפצה להכיר לטובה את אשר קלטה מרושם רוחם של עמים אחרים, באותה המדה שהיא מכרת שהיא טובה ונאותה גם לה; השלישית היא הליברלית, שהיתה גורמת את דגל ההשכלה בעבר לא רחוק ועדיין ידה תקיפה בחוגים רחבים, היא אינה מתכנסת בהטיבה הלאומית ודורשת את התוכן האנושי הכללי של ההשכלה, התרבות והמוכר ועוד.

הדבר מובן, שבמצב בריא יש צורך בשלשת הכחות האלה גם יחד, ותמיד צריכים אנו לשאוף לבוא לידי המצב הבריא הזה, אשר שלשת הכחות הללו יחד יהיו שולטים בנו בכל מלאמם וטובם, במצב הרמוני מתוקן שאין בו לא חסר ולא יתר, כי הקודש, האומה והאדם, יתדבקו יחד באהבה אצילית ומעשית, ויחד יתועדו הייחידים וגם הסיעות, שכל אחד מהם מוצא את כשרונוהו יותר מסוגלים לחלק אחד משלשת החלקים הללו, בידירות הראויה, להכיר בעין יפה כל אחד את התפקיד החיובי של חברו. (אורג הנמיה)

את אחי אנכי מבקש *

את אחי ואת אחיותי, בכל חלקי עמנו, שבכל המפלגות ובכל האירגונים הידועים ושאינם ידועים, הנגלים והנסתרים, ושאינם במפלגות ושאינם באירגונים, — את כולם אני מבקש ומפיל תחנונים לפניכם. חוסו נא על נפשותיכם ועל נפש עמנו כולו, אל נא יתעלם מאתנו אף לשעה חומר האחריות, לעומת גודל החורבן וגודל הבני של פרק זמן נורא ונשגב זה, ואל נגיע לידי חילול השם חלילה, אל נא יחליט כל אחי מאתנו, כל מפלגה וארגון וחלק, אשר כולם הלא את טובת עמנו ותקומת ארצנו דורשים, כי רק אתו כל וזאמת וכל הצדק, אל יחפוץ ואל ידמה, במצבנו האיום הזו להטיל את דעתו בכפיית ידים על חברו; אל ישכח, מתוך ההתרגשות של האידיאליו הקדושה, כי הדעה לא תוטל ולא תתקיים בזה אלא תעורבב ותרפה ותימוג, אל נא נעכיר את הוופש הצבורי שלנו בדעות ובמחשבות, בשאיפות ובתכניות, בבירוריד ובטיפוליהן, על ידי העברת גבולות השימוש בכח הידים והשרשת השנאה והבו שבלב, נזכור, כי המגביה ידו על חברו נקרא רשע; וכי היחס השלילי מתכס בהדדיותו לא אין מעצור בין אדם לאדם ובין אח לאח נצמצם את חילוקי דעותינו הצבוריות בויכוח הדבור והכתב ובהגשמתן הישרה יב, ואל נדלדלן בגסות האגרו ובארסה של השליליות. נזכור את כוונת הצדק והאידיאליות שבכל אחד מאתנו, ונמצ את הדרך הנכונה והמתאימה לסידור היחסים שבינינו ולתיכון מגמותינו המעשיו „אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם, ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם“; כפי הסתייגותנו מכפיית הידים ומטיפוח הניגוד, כפי העדפתנו את המאחד והמשת אותנו, שהוא מכריע ומרובה על המפרד ומפזר אותנו, כפי שימת לבנו וכיווננו מתו כך את נתיבות פעולותינו הצבוריות, תרבה האפשרות של ההבנה ההדדית ושיתו השפה בינינו, יגדל שלום בונינו, תגדל הצלחת בנינו ותפארת שמנו.

תשמג

בעה"י ק"ד מ"ח עת"ו סי"ג. שלי וברכה באהיר לבי רב רחמימי המאיה"ג סועיה הנביר המרום מ"ה זלמן פינס שליט"א וכל משפחתו היקרה ברכת ד' ובטי"ט. שמחתי בדברי ידידות של כת"ר אהובי שי, וע"ד ההצעה בענין השבועון, אשר מאוד הי ראוי לי לחפש איזה דגב תיקון להודות לדי חסדו. ובשכבר הימים אמרתי שיעקב תיקן מטבע שוקים ומרחצאות בשכם דוקא, שצפה ברוה"ק שהוא מקום המוכן לפורעניות של חלוקת מלכות ב"ד, ויסוד מאסן במלכות ב"ד האמור במדרש, שהוא משלושת החטאים שצריכין להתקן, שנאמר ואחר ישו בו ב"ד, הוא מפני שנחסרה האמונה שמלך עוסק בתורה וחכמה כדוד ושלמה יוכל לעסוק יפה בעסקי העולם של הנהגת המלכות, ובא יעקב איש יושב אהלים ונתן סימן שהוא מתקן גם מטבע שוקים ומרחצאות וה"ה רשב"י הצווח כ"כ על הנחת חיי עולם בשביל חיי שעו; חתר לתקן תיקון חומרי להסיר הטורח מרבים דלא ליקפו י.

(אורג הנמיה)

(הוצאה יבנה ק"ג) (הצופה), ושאר עתני הארץ, חשון תש"ח

אחד הדבר הזה לא שב ירבעם מדרכו הרעה מאי אתה אמר ר' אבא אחד שתפשו הקב"ה לירבעם בבגדו ואמר לו חזור כך ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן אמר לו מי בראש בן ישי בראש אי הכי לא בעינא (סנהדרין קד.)

למה אנו צריכים לשני משיחים, משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, והרי התכלית המכוון הוא שגשיא אחד יהיה לכולם, ודוד עבדי נשיא להם לעולם. אמנם כשם שיצר זשי"ת באדם הגוף והנשמה, ולעומתם הכוחות הנוטים להחזיק קיום הגוף על מכונו 'שכללו ולפתחו, וכן הכחות המחזיקים כח הנשמה הרוחנית ומעדנים ומשכללים אותה, ותכלית השלמות הוא שיהיה הגוף חזק ואמיץ ומפותח כראוי, והנשמה בריאה תזקה ומשוכללת, מושכת אחריה בכחה האדיר את כל כוחות הגוף האמיצים והחזקים, לתכלית השכל הטוב והטהור, חפץ העליון ב"ה בעולמו, כן הכין בישראל ביחוד שני אלה הכחות, הכח המקביל לערך הגוף האנושי, השוקק לטובת האומה במעמדה שכלולה החומרי, שהוא הבסיס הנכון לכל התכניות הגדולות והקדושות שישראל וצויינים בהן, להיות עם קדוש לד' אלהי ישראל. ולהיות גוי אחד בארץ: לאור וי"ו, והצד השני עצם הכח לשכלול הרוחניות בעצמה. וההבדל שביניהם, שלהצד הראשון יש דוגמא בין כל עמי הארץ לישראל, כמו שאנו שוים להם בגופניות כאשר אדם שוה בכח החיים שבו לאחד הבע"ז, והצד השני הוא הענין המתיוחד לישראל עצמם, ש"ע"ו נאמר "ד' בדר נחננו", ובנויים לא יתחשבו", מצד תורת ד' והקדושה ועליונה המיוחדת לישראל עם קדוש.

והנה מתחילה הוכנו ב' הכחות הכלליות בשני השבטים שהוכנו למלך בישראל, ופרים ויהודה, שהוא כלל יוסף ויהודה. וכמו בתחילה מעשי אבות סימן לבנים יוסף היה המשיביר, ששלח אותו אלקים לפליטה גדולה להחיות עם רב, והחיה את יעקב בניו בחיי החומר להם לפי הטף בעת שג"כ כל הארץ באו למצרים לשכור, והיה בלע בין האומות, וידע שבעים לשון, שהוא מורה על הצדדים שיש יחס שיווי בין ישראל לעמים כולם, ומ"מ ידע כח קדושתו, ודוקא ע"ז זה היתרון אין עשו נופל "א ביד בניה על רחל", כענין מיניה ובי' אבא נזיל ביה נרגא, ויהודה מיוחד י"ח ישראל המיוחד, "היתה יהודה לקדשו", ועל אהל יוסף נאמר "אהל שישן אה"ם".

והנה גם אחרי הפירוד, אם היו עכ"פ מתאחדים לדעת שכל אחד יסגל לו את נטייתו הפרטית, אבל באופן שיקבלו זה מזה את הצדדים הטובים, ויהודה יקבל מאפרים את הדרכים והנטיית המוכשרות בו לשכלול האומה בתוקף חומריותה ואנושיותה הכללית, ואפרים יקבל מיהודה את הכח העליון המיוחד לישראל בדרכי קדושה, מתורה ומדות קדושות והכשרה לבנואה ורה"ק למיוחדים לזה, היה המחץ הולך ומתפרק. אלא שכיון שנהלקו חלוק ממלכה, וע"י ההשפעה המאחדת הלא הדבר מחוייב שהצד הגובר יהיה לו המצב העליון הרוחני המיוחד לישראל, שהיא הנשמה המאחדת ומהיה את הגוף, וזה לא רצה ירבעם, ע"כ היתה התכנית הפנימית של ציור אפשרות ההתאחדות עם המניעה מצד חפץ ההתנשאות שלא במיטת, מה שאמרו חז"ל "שתפסו הקב"ה לירבעם בבגדו וא"ל הזור כך ואני ואתה ובן ישי נטייל בג", יהדיו תשכללו את האומה הישראלית להביאה לתכליתה להיות לעם לד' אלהי ישראל להיות ג"כ ראוייה להיות לאור גויים, שהצדדים השווים לכל האדם אשר ע"פ האדמה ג"כ ראויים להכנס בבנין, אמנם על שאלת "מי בראש", מוכרחת התשובה לבא "בן ישי בראש", כי מבלעדי הכרת השליטה העליונה של הצד הרוחני, "כי חלק ד' עמו, יעקב חבל נחלתו", או אפסה כל תעודה לישראל, חלילה, והנם המעט מכל העמים, וראויים יותר מכולם להרס וכליון, וחלילה, אבל שרירות הלב גרמה שאמר "א"ה לא בעינא", ומה נמשכה השליטה של צרותיהן של ישראל ופיוורם, ותכלית מרוק הגלות עד עת קץ. ע"כ עומד בכל משך זמן הגלות המצב הכללי של האומה בדרך ניגודי של אלה שני הכוחות, שלפעמים מתגלה נטיה לחזק הלאומי החמרי ויתר הצרכים האנושים הכלליים, שגובע בעיקרו מיסוד הנטיה המיוחדת ליוסף ואפרים, ולפעמים מתנערת הנטיה הרוחנית לקיומה של תורה והפרחת הצד הרוחני המיוחד לישראל, להרים קרן ביראת ד', באהבתו, ובאהבתה של תורה ודרכיה.

(אין הסגן פ' ה'טז)

והנה תכלית בחירת מלכות ביי"ד היה שיהיו ב' הכחות נכללים כאחד, ולא די שלא יהיו סותרים זה את זה כ"א עוד עוזרים זל"ז, ואמרו ז"ל במדרש "שנאמר בדוד אדמוני, כמו שנאמר בעשו, אלא שנוסף בו יטוב עינים, ומדעת סנהדרין הורג. קיבוץ הגבורה החומרית וכל התלוי בה, לתוקף עם וממלכה גדולה ואדירה רבתי בגוים, עם העילוי הרוחני היותר מרום וקדוש. ולולא שגרמו עוונות, וישראל מאסו במלכות ביי"ד עד שנחלקה האומה, עשרת השבטים שאפרים שהוא כח יוסף בפ"ע, ויהודה בפ"ע, היה הכל מאוחד בכח אחד ע"י עץ יהודה¹⁰ שהיה כולל ג"כ כמו של יוסף, "ידבר עמים התהינו ולאומים תחת רגלינו יבחר לנו את נחלתנו את נאון יעקב אשר אהב פלה"¹¹, וע"י קיבוץ ב' הכחות יחדיו היו שניהם מתעלים, הכח החמרי היה מתעדן ומתקדש מצד קרבתו אל הקדושה המיוחדת לישראל, והכח הרוחני היה מתחזק ומתאמץ בכח חיים מלא ואדיר כדי לגלות הודו ותפארתו על ישראל, עד שקרני הודו היו מאירים ג"כ על העולם כולו, וכמו שיהיה לע"ל, "והיה עורש ישי אשר עומד לנב עמים אליו נויים ידרשו והיתה מנוחתו כבוד"¹², לא מלהמה בין שני כחות מתנגדים כ"א מנוחה שלמה, שהוא הכבוד היותר עליון ונשא אמנם, עוונותינו הטו אלה¹³, שנתחלקה מלכות בית דוד וכל אחד מן הכחות השנים, שהיו ראויים להתאחד דוקא, התחיל להתפתח בפ"ע, כאילו דבר אין לו עם משנהו, ומהו יצא מה שיצא להפסד כללי לשני הענינים בעוה"ר. אפרים, שנוסד ע"י ירבעם, שהופקד מתחלה על סבל בית יוסף, מפני כשרונו המעשי, "וירא שלמה את הנער כי ערשה מלאכה הוא ויפקד אותו לכל ככל בית יוסף"¹⁴, פנה לגמרי מהקדושה העליונה המיוחדת לישראל, "ואותי השלכת אחרי גוי"¹⁵. ומהו יצא הסילון הממאיר, חטא ע"ז יגרום להתפתחות הנטיה של השווי שיש בישראל לעמים לצד הרע והגרעון, עד מדת "אפרים בעמים הוא יתבולל אפרים היה עונה בלי הפוכה"¹⁶, ויהודה בחסור לו הצד המעודדו בחומריותו, היה צריך להשלמה רוחנית גדולה ואדירה, שתספיק להמציא ג"כ את הצד החסר החמרי, וכיון שלא עלה למעלה זו נתבזבז הכח הרוחני ג"כ עד שלא החזיק מעמד ו"כשל גם יהודה עמם"¹⁷, ו"לשונם ומעלליהם אל ד' למרות עיני כבודו"¹⁸.